

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petítor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetmények 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fil.

Uj közszellem Nyitramegyében.

Egy nagy és közös elvnek követése a haza szolgálatában, egy mély és a lelkeket összeforrasztó érzésnek az uralma a haza szeretetében, közös törekvés a haza javának előmozdításában, ezek alkotják a hazafiság közszellemét. És ha mindezek valamely vármegyének politikai és társadalmi tényezőit áthatják, akkor vármegyei közszellem alakul ki belőlök.

Nyitramegyében hazafias közszellem évtizedek óta nem volt. A mi ebben a vármegyében uralkodott, azt lehet pártszellemnek nevezni, de közszellemnek semmi képen. Egy párt tartotta kezében a hatalomnak összes szárait és erőit, s ezzel az óriási hatalommal rávetette magát a politikai és társadalmi életre úgy, hogy mindenkit, a ki a párthoz nem tartozott, annak politikáját nem helyeselte, könyörtelenül eltörpít. Sem politikai, sem társadalmi érvényesülést nem engedett meg ez a zord pártszellem annak, a ki nem akart hozzá hajolni és vele egy követ fűjni.

Lehetetlen volt ennél fogva egy közöslábvető pontot találni, melyen kormánypárt és ellenzék, liberális és néppárti, vagy függetlenségi a haza közjává szövetkezhetek volna. Azt a közös nagy elvet, mely minden párt politikai hitvallásának

alapcikkelye, az alkotmány- és törvénytisztelet elvét, a szabadelvűpárt nem ismerte. Azt az érzést, mely az alkotmánytiszteletből ered és mint őszinte népszerűtet nyilatkozik meg, a szabadelvűpárt soha sem fogadta be a lelkébe, sőt azt még a párthoz nem tartozók lelkéből is kirtani törekedett. A hazafias törekvéseknek azt a nemes rúgóját, mely a közcélok érdekében a különböző pártállású embereket egy táborba tudja egyesíteni, a liberálisok nem engedték működni, mert ők maguk egy ilyen rúgónak a nyomásához nem voltak hozzászokva és képtelenek is lettek volna azt elviselni.

Sem közös elv, sem közös érzés, sem közös törekvés nem alakulhatott ki a szabadelvű pártszellemnek ezen rideg uralma alatt. Az ellenzék szünet nélkül hirdette, hogy tisztelni kell az alkotmányt és a törvényt, ezt a tiszteletet tartotta egy olyan principiumnak, melynek fogalmkörében a különböző pártok találkozhatnak; folytonosan sürgette, követelte, hogy a nép ne tekintessék lelketlen szavazó gépnek, melyet egy párt erőszakkal és hatalmi visszaélésekkel a maga számára lefoglalhat, ne tekintessék páriának, ha szavazatát nem a liberális jelöltre adja. Az ellenzék minden alkalmat megragadott, hogy a nemzeti és közgazdasági kérdé-

désekben egyöntetű megállapodást hozzon létre a vármegye közvéleményében.

Az uralkodó szabadelvűpárt az ellenzék elvét kinevette, követeléseit megvetette, nemzeti állásfoglalását meggyanúsította és lebecsmérelte.

Ez volt a multban, melynek undorító jelenségei bár soha se fertőztették volna meg a vármegye közviszonyait! A jelen vigasztalóbb képet mutat. Egy erős és hazafias vármegyei közszellem alapfeltételei biztató reménnyel kezdenek a megvalósulás felé haladni.

Azt a többséget, mely október 26-án győzött egy közös elv tömörítette egy táborba, egy közös érzés lelkesítette, egy közös törekvés vezérelte a cselekvésre. Az ellenzéki pártok szelleme előtt meghódolt a törvényhatósági bizottságnak egy nagy és tekintélyes része, s ezzel le van rakva az az alaprég, melyen a vármegyei közszellem útját tartós sikerrel lehet megépíteni. Az alkotmány- és törvénytisztelet ma már nem csak az ellenzék elve, hanem az ellenzékkel tartó volt szabadelvűpárté is. Az őszinte népszerűtet, ma már közös érzése a törvényhatósági bizottság többségének és a nemzeti ügyért való küzdelem ma már nem elszigetelt ellenzéki törekvés, hanem az egyesült hazafias elemek közös törekvése.

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ TÁRCÁJA.

Norvégia.

— Irta: **Bilkey Ferenc.** —

Légy üdvözölve büszke, dacos hazája a szabadságnak!

Szálljon felétek köszöntésünk viharverte hegyormok a melyeken vadul vágatva csattogtatja szárnyait a tengerháborgató zivatar. Ti képviselitek a természet zordon erejét, a dacoló vakmerőséget Európa homlokán. Ott álltok évezredek át küzdve, minden támadást diadallal visszaverve rendületlenül. Az örökös jég hónapból gyilkos kegyetlenséggel száguld felétek a vész kimondhatatlan hosszú időknél át, de hasztalan vijja nyugalmatokat. Talán megtépi, de szétrombolni képtelen leszögeztet őszi erődöket.

A Felséges nem áldott meg benneteket a szépség bájaival, csak zordonságtok fensége bilincseli le bámuló tekintetűnket. A rónaság üde virágait, álmodt keltő delibabot, szelíd napsugarat, melynek csókja nyomán éltető termékenység fakad, hiába keresünk felétek. De a szabadság végtelen szeretetére ti tanítjátok az emberiséget. Ti vagytok oktatói. Ti és a végtelen tenger,

örökre zúgó, soha pihenni nem tudó fenséges ős erejével. Népetek egy urat ismer fölöttetek: a mindenható Istent. Az emberi hatalom eltörpül éltetek útjában. Lerázatok, mint a rozsdáette bilincset.

Isten tudja, hogyan, Isten tudja miért, de valami csodálatosan rajongó ihlet szállta meg a lelkemet, mikor a svéd határállomásnál megállapodva, a norvég földre léptem át. Talán a vidék megdöbbentően szép vadregényessége okozta, vagy az a különös szympathia, a melyet egy idő óta magyar nemzetünk a szabadságáért a legszélsőbb áldozatokra kész norvég nép iránt érez, de ajkamon elhalt a szó s csak azt érzem, hogy a szívem hangosabban dobog, mint egyébkor, úgy voltam talán, mint mikor csendes elvonulva Petőfink „Talpra magyar”-ja fölött ábrándozom.

Csodálatos ország ez a Norvégia! Mig Svédországban a csendes szelidség, az idyllikus képek iránt való rajongás bájolt el bennünket, Norvégiának a természettel való szakadatlan küzdelméről, a vésszel, zivatarral való viaskodása szomorú során elmélkedünk. Ott zöld pázsitban gyönyörködik a szemünk, itt pedig a kopasz, terméketlen sziklák meg nem szünő láncolata tárul elénk. Ott az ország földje mintegy beleolvadt a Keleti tengerbe, itt a sziklafalak élesen, szinte merőlegesen me-

rednek ki a hullámokból, mintha fenyegetőleg állanának őrt az ostromló hullámok útjában.

Narvik közelében láttuk az első fjordot, a Rombaken-fjordot.

Mi az a fjord?

Valamikor az ősidőkben Norvégia a tenger felől egyenletesen kiemelkedő felföld lehetett. Beszakadások a tengerből a szárazföldre nem léteztek — így kombinálnak a tudósok — később aztán, mikor a gletscherek, a jéghegyek megindultak a tenger felé, irtózatossá erejük bírokra kelt a kemény sziklával. A sziklatömegek kénytelen-kelletlen engedtek a rettenetes erőszaknak s a jégóriások évezredek szakadatlan munkájával keskeny, meredek utakat vájtak a hegyek hátába. Ezek az utak a fjordok. Némelyek 2—300 kilométer távolságra beszakad a szárazföldre s van olyan, a melynek mélysége jóval mélyebb az 1000 méternél. Mint természeti szépség a legmegragadóbbak közé tartozik. Meltóztassék a száz és száz méter magas, meredek hóval fedett sziklaóriásokat elképzelni viharvert falaikkal, csodás alakulásaikkal, a mint évezetve, mogorva tekintettel bámulnak le az évezredekre. Szakadékaikon zúgva-rohanva, hófehér tajtékká zúzóda törtetnek lefelé a kisebb-nagyobb hegyi patakok. Lenn pedig kimondhatatlan idők óta pihen a tenger

Haladjunk tovább ebben az irányban, és biztosak lehetünk róla, hogy Nyitra-megyében új közéletnek a napja fog áldáshozóan felragyogni. Lesznek majd pártok ezentúl is, de ezek között nem lesz egy sem, mely arra törne, hogy a másikat elnyomja, az alkotmány sáncaiból kivesse, lesz pártpolitika is és lesz párt-szellem is, de az nem abba fogja helyezni az erejét, hogy lebunkózza a vele ellenkezőket, hanem, hogy őket meggyőzze, igazainak megnyerje.

Lesznek talán nagy párttusák ezután is, de ne féljünk azoknak az elfajulásától mindaddig, a míg minden párt emberei három dologban egyetértnek: az alkotmány és törvénytisztelésben, a nép megbecsülésében és a nemzeti ügyért való küzdelemben. Ezek azok a korlátok, melyek védik a pártoknak egymás iránti kötelességeit, ezek azok az óvszerek, melyek a pártküzdelmek szenvedelmének kicsapongásai elé gátat emelnek és távol tartják a meggyőződés ellenkezésétől a gyűlöletet, a bosszút és az erőszakot.

A szabadelvű pártnak hosszú uralma arra az egyre minden esetre jó volt, hogy nagyon komoly intő példát szolgáltatott minden jobb érzésű embernek arra nézve, hogy a törvények lábba tiprása, a nép megvetése és a nemzeti ügy igazainak elutasítása feldúlja a közszellemet az országban épp úgy, mint a vármegyékben, megmételtyezi a politikai és társadalmi viszonyokat, a meghasonlás tücsövát dobja a polgárok ezrei közé, vég nélkül szaporítja az ellenségeskedést és uralkodóvá teszi a gyűlöletet.

Sok szenvedésbe került ez a keserves tanulság, talán sehol annyiba, mint éppen Nyitra-megyében, de ha már ilyen magas áron kellett azt megszerezni, most legalább szívleljük meg, fogadjuk el a politikai élet szövetnekéül, hogy annak fénye mellett ingadozás nélkül követhessük azo-

sötétzöld tükörsíma vize, mint kisgyerek az édesanya öleiben. Nyugalmát nem zavarja a nagy tenger háborgása. Ha az tómból, tájékozódik dűhében, a fjord tükre legfeljebb fodraival játszik.

A kinek érzeke van a természet bája iránt, ha hetekig nézi, akkor se tudja magát eléggé gyönyörködni s mindig talál valami újat, valami megkapót, a mi a lelket újabb és újabb erővel megragadja.

Norvégia nyugati partja tele van ilyen fjordokkal, a melyek a vadregényesség tekintetében különbözök, de ha bármelyiket nézed is, a szemed mindegyiken talál valami bájosat a melyen gyönyörrel pihen meg.

Delre Narvikba értünk. Épen vasárnap levet, az egész város lakossága künn volt az állomásnál, hogy a nekik vadidegen nemzet dicső fiaiban gyönyörködjenek. Mi meg viszont. Ószinte elismerés hangján mondhatjuk, hogy egészen meg voltunk lepelve a megjelenésük által. Teljesen európai kosztümök voltak. Nem lévén szakértő — nem mondom, hogy a legújabb párisi divatok szerint öltöztek, de a széles, szélhajtó kalapjaik annyi ékes virággal, buzakalászszal s hasonló kertü veteményekkel voltak felparádézva, hogy legkevésbé sem merném nekik a legelésző nyáj közelében való sétát ajánlani. Arcuk a mellett igazi tenger-

kat az irányokat, melyek egy egészen új közszellem tájai felé vezetnek,

Ennek a diadalát kívánjuk hazánk és vármegyénk érdekében.

„Cserépdarabok“

A társadalmi rendnek alapja a tekintély. Ezen nyugszik a család, az állam, az egyház s a legtöbb intézmény.

Ahol a tekintélyt lerontják, összedől, mi reá épült, ahol az homályba vész, mérhetetlen bajok és károk következnek egymásra.

Azért gondolta Voltaire is, hogy annál több sebet üthet az egyház élő testen, mennél több gyalázattal illeti az egyház tekintélyét.

De sem az egyháznak e legádázabb ellensége, sem e mesternek összes követői nem ártottak annyit az egyháznak az „écrasez l' infâme“ jelszava mellett, mint sokan napjainkban a *tisztelet* neve alatt. Mert azoknak káromlásaitól minden jóérzésű ember undorral fordult el, ezeknek oktalan dicsőimuszai minden komoly katolikusnak szégyenpírt kergetnek arcára.

Az egyházi tekintélynek a *hatalom* ereje, az *igazság* szava s a *szeretet* varázsa, e hármastól vett kegyelem képezi valódi dicsőségét. S azért feltétlen tisztelettel hajolunk meg oly egyházfejedelem előtt, aki e hatalommal egyházmegyéjében az egész vonalon rendet teremt, engedelmisséget parancsol, ez igazsággal, a hol csak megfordul és felszólal, a hit világát terjeszti s e szeretettel nagyokat alkot és állandóan jóra áldoz. De viszont megbotránkozunk azon, ha valaki egy püspökből a hódolat álarcá alatt valóságos gúnyt űz s az oly tényeket, melyek szerénységük tisztaságában akarnak elrejtőzni, világra szóló magasztalások s a világ szerette hű dicséretnek szennyével dobálja meg.

Azon tisztelet, melylyel egyházunk minden püspöke iránt viseltetünk s azon komoly fölfigyelés, melylyel a katolikus sajtó magasztos föladatairól bírunk, parancsolja, hogy tiltakozzunk azon üzelmek ellen, miket az egyházi tekintély rovására egy kath. lap folytat.

Ez a lap a püspöki székhelyet komédiás színpadnak tekinti, mely előtt hetenkint sippal, dobbal hirdet mindent, a mi ott történik. Szegény öngyméltósága egy mozdulatot sem tehet anélkül, hogy nevet az utcára nem hurcolná. Fölkel vagy lefekszik, mosolyog vagy haragszik, beteg vagy jól érzi magát, utazik vagy fogad vagy bármit tesz, ezt tudni kell mindenütt Kárpattól Adriáig.

melleki norvég arc. Egészséges, mint a pipacs, de 25—30 év vihara után megöregszik, ráncot vet s örökre bucsut vesz az ifjuság üde bájaitól. Ők kibamultak magukat rajtuk, mi meg végigkritizáltuk őket s miután kölcsönösen kvittak voltunk, bevonultunk Narvik első vendéglőjébe s egy igazán szívesen felszolgált, a körülményekhez képest jól elkészített ebéd elfogyasztása után — különösen mikor egy-két üveg rajnamelleki bort is eltüntettünk, — a magyar-norvég barátságot oly szívhez szólóan demonstráltuk, hogy gyönyörűség volt nézni.

— Tengerre magyar! — adta ki valaki egyszerre a jelszót.

Legtöbben mosolyra derültünk a kedves hír hallatára, de nem egy volt köztünk, a kinek arcán elborult az ebéd utáni hangulat s bizonyos sokat jelentő szenvedő mosolylyal nyelte le az utolsó falatokat.

Miután az anezhikártyairás dűhe is kitémbolta magát, nyakunkba vettük a cékmókunkat, — a kinek volt: a szarvait — s elindultunk a kikötőbe.

— Magyar lobogó! Hölgyeim és uraim! — kiáltotta valaki nagy örveendezéssel.

— Csakugyan! az a mi hajónk lesz.

Hallott-e valaki ily hirrovatról, milyennel ez a kath. lap repezti a torkát? Egy szuszra köz-hírré tétetik: N-o 1. „Kegyelmes Atyánk hazakerkezése“. N-o 2. „Főpásztorunk a fővárosban“. N-o 3. „Excellentiás urunk névünnepe“. N-o 4. „Megyés főpásztorunk Félegyházán“. N-o 5. „Tisztelgés megyés főpásztorunknál“. N-o 6. „A vörös kereszt tisztelgése főpásztorunknál“. N-o 7. „Köszönetnyilvánítások megyés főpásztorunknak“. N-o 8. „Megyés főpásztorunk újabb jelét adta...“ talán véghetetlen türelmének. N-o 9. A szeminarium bucsúja, hol ismét „a megyés főpásztor öngyméltóságát éltette“ valaki. N-o 10. „Arany lakodalom“, itt megint „öngyméltósága levéllileg“ szerepel. Végre jön más: „A vízvezeték előmunkálatai“, csak siessenek velük, szinte jól esnek már a friss víz; „Öngyilkos lapkézbesítő“ úgy látszik betekintett ezen számba, „A kik a vonatról lekesnek“ ezek mind e nagyszerű lap olvasásába merültek el, „Hátralekos előfizetőinknek“ stb., no itt már nincs szó öngyméltóságáról.

Ez mind e kath. lap egyetlen számában olvasható. (1905. nov. 9.)

Hát t. Szerkesztő úr, ön tudhatná, hogy lapját nemcsak jámbor katolikusok olvassák, kik gyermeki örömmel érdeklődnek főpásztoruk hogyléte iránt, hanem esetleg az egyház ellenségei is, akik ilyeneket olvasván talpnyalásról beszélnek s az ártatlan püspököt megtestesült hiúságnak deklarálják. Tudhatná, hogy nemcsak olyanok olvassák, kik már megszokták, hogy folyton ily püspök-falatokkal traktálja őket, hanem idegenek is, akik sehogys hiszik el, hogy pl. Vác volna a világ közepe. Ön tudhatná, hogy öngyméltósága nem azért tartja fenn saját költségén a lapot, hogy őt a szüntelen tömjénezéssel feketére füstölje s az egész ország előtt pellengére állítsa, hanem hogy a lap a katolikus ügyek szószólója legyen, példának okáért, hogy híveit eisősorban a papokat, a nyilvánosság terén is katolikus öntudatra nevelje s ne legyen egy sem *minden önérzet nélkül* csúszó mászó lény.

Aki azt hinné, hogy e katolikus lap a hirrovatban már egészen föltálla tudományát s legalább e számban békét hagy már a megyés püspöknek, csalódnék. A tárcában hozza missio beszédét, szerencsére szószertint, mert különben e szent beszédet is a maga izetlenségeivel füszerelné. Kárpótolja magát a vezércikkben, mely szintén öngyméltóságáról szól s a melyben perfect caricaturában rajzolja meg egy püspök gúnyképét. Tudvalevőleg a főszerkesztést a komikustól csak egy lépés választja el. Ez a kath. lap nem ismeri e határközt, hanem a keresetlen egyszerű-

Hajóskapitányunk kedves figyelme gondolkodott róla, hogy a „Hadzel“ legmagasabbik árbocán ott lobogjon a mi kedves háromszínű zászlónk. Majdnem könybe lábadt a szemünk, mikor rátekinítettünk. Alig helyezkedtünk el, rá is gyujtottunk a mi himnuszunkra, ábrándos és tüzes magyar nótáinkra oly kedvvel, hogy csakugy visszhangzott a kikötő. A norvégok nem győztek eléggé csodálkozni a jó kedvünkön. A hajó nepe vidám mosolylyal fogadott benntnket. Hogyne! hiszen egy héten keresztül éjjel és nappal egymásra leszünk utálva. Az igaz, mintha a szájuk szögletében bizonyos gyanus mosoly is ott settenkedett volna. De hát ki merte volna még akkor gondolni, 24 óra múlva a mi dalos ajkunk keserűséggel és savanyúsággal is megtelhet.

A part tele volt a város népével, a kik egyéb szorokozás híján gyönyörködve élvezték a mi virágos hangulatunkat. Kaptunk is tőlük akkora éljént — akarom mondani hurrá-t, — a mekkorát egy hígadt vérű norvég csak a legjobb kedélyhangulat benyomása alatt kiálthat. Szinte kölcsönösen elfáradtunk a vasárnapi zsebkendőink lobogtatásában, midőn hajónk ismételt mély, elbődülő jeladása után megindult a gép, hogy egy hétig viselje hátára nehezede kellemes terhünket. A kikötőt körülvevő mogorva sziklák még sokat

ség helyett, mint a ki eszét utazni küldte, nevetéses superlatívusokkal ir.

Mindjárt bevezetésül arcul csapja az egész püspöki kart. Vagy nem arculcsapás-e az ily alitás „ritka egy tünemény“, midőn valamely püspök *elfárad* vidéki hivei közé, hogy őket *mevlátogassa* és nekik az *Isten igjét hirdesse*. Sic! Ezt egy katolikus lap írja az apostolok utódairól; igazán nem tudjuk, gonoszságból-e vagy tudatlanságból. Hat, hogy többet ne említsünk, Majláth erdélyi püspök nem jár-e folyton megyéjében, hogy prédikáljon, gyóntasson, lelkigyakorlatokat tartson ifjuságnak, tanítóknak, papoknak, hogy szervezzen lelkesítsen s jót tegyen? Mire való hát ez az ügyetlen frázis? Hogy még ügyetlenebb legyen e másik: „Ónagyméltósága lelkének nagy szeretetével *elfáradt* Csongrádra, hogy a két fentebbi dolgot megcselekedje“.

Azután megindul a zöld stylus fektelen írja. A mit az evangelium egyszerű, de ép azért főnséges nyelvezetben így fejez ki Krisztusról „coepit Jesus docere et facere“, azt az alter ego Christi, az egyház egy püspökéről emigy írja ez a kath. lap: „Valóra vált, ami után *oly régen epedt* Csongrád hitbuzgó lakossága“. Jezus egész működését e két szóban tudja összefoglalni az evangelium „pertransivit benefaciendo“, ónagyméltósága — egyetlen tényéről van szó — „hatalmas meteoroként futott át a csongrádiak egén, hátrahagyva a szívekben tűszikráit“.

Méltó és szükséges, hogy magas állású egyénről, pl. egy püspökről írva, a jól megválasztott kifejezésekben is nyilvánuljon irántuk köteles tiszteletünk, de ellenkező célt érünk el, ha minden sorban ilyen elszólásokat engedünk meg magunknak: „ott járt, mint egy valódi apostol“, „mint egy elő Borromei Károly lebeg mindnyájunk szeme előtt“, „jóságos arcáról lesugárzott a kegy és vonalom“, „csókjaikkal halmozták el ruhája szegélyét“, „úgy misézett, mint egy szent“, „misézési módja az őskereszténység hős és szent alakjait varázsolta elénk“, „hát még a szószéken?!.. a szívek megindultak, a szemek sirtak, a bűnösök megtérést fogadtak“, ezt csak így lehetne folytatni: a föld megmozdult, a kősziklák megrepedeztek, a nap elsötétedett, a hold... Azután Csongrádon azóta csak a kedves és jó kegyelmes úrról beszélnek“. Másutt arról is, hogy a t. Szerkesztő úr miképen főzte le Hári Jánost.

S midőn e sok frázis között a tényt keressük, illetve a szerkesztő bölcs fejének hüvelyében a magot, úgy járunk, mint aki hagymát bontogat. Mennél tovább hámozza, annál kellemetlenebb az

visszaverték vidám jó kedvünk dalszavát, aztán nekilátnak, hogy a hajón egy hétre berendezkedjünk.

Az a különös — mondjuk inkább — szerencsés természetem van, hogy sohase keresem az élet arnyekos oldalát. Ugyis előre tolakszik az magától is s hiába rágódik az ember a keserűségein, okosabb nehezen lesz tőle, se gazdagabb, mert a bánatért nem szoktak fizetni. S én — jó órában legyem mondva — mindig jobban érztem eddig magamat a minden bajt legyűrő jókedvemmel. Ezért ne vegye tőlem rossz neven egy utitársam se, ha a hajónk leszállásában nem a leg-sötétebb színeket szedem elő. Bizony — elismerem — fele akkora társaságnak kényelmesebb lett volna. De negyvenünknek nem sok jutott belőle. Különösen azok, a kik edzettebbeknek látszottunk, a hajó fenekén kaptunk egy szűkebb szobát, a melyben egy ideig tizenketten pihenünk volna, ha tudtunk volna. Egyedüli vigasztalásunk az volt, hogy a társaság másik fele ilyen, vagy olyan módon szintén nélkülözött a kényelmet s a világon vesztesek nemcsak mi valánk.

De hát spongyát rá! Mi a csudának vesződjem en a mi „toloncházunkkal“ — a hogyan elneveztük — mikor utazásunk fénypontjának, az éjjeli napnak leírása várokozik reám.

s végül nem talál semmit. A hosszú lélegzetű cikknek egész tartalma az, hogy a püspök úr semmi rosszat nem sejtve Csongrádra ment s ott prédikált. Óh, ha tudta volna, hogy egy kath. lap így megcsufolja, dehogyan ment volna. No de nem tudja s így bizonynyal többször is elmegy más-hova is szívesen s nem hagyja „epedni hitbuzgó hiveit“, de nem teszi azt soha azért, hogy egy kath. lap dobra üsse s annyi magasztalással halmozza el, a mennyit az „apostolok cselekedeteinek“ egész könyvére nem pazarolt sz. Lukács.

Vajjon mit fog csinálni t. Szerkesztő úr, ha a megyés püspök úr valóban országra szóló dolgokat fog művelni? Nagyon kérjük, ne tegyen semmit s ne várjon addig. Hagyja ott a szerkesztést s menjen kertésznek. Reméljük, hogy vagyont fog szerezni. Mert a katolikus hírlapírónak első kötelessége, hogy bátran igazat írjon, ha fölkoncolják is érte és parancsszóra s jutalomért se hizelegjen. Az igaz mondás soha sem jut konchoz, de mindig erény, a hízélgés ha *konccal* jár is, bűn.

Ónagyméltóságától azonban hiába vár ilyent. Mert vagy egyáltalán nem fog tudomást szerezni az ön stylus gyakorlatairól, mint eddig, vagy ha csak egyszer asztalára kerül lapja s véletlenül elolvassa, kidobhatja asztalostul, s még jó lesz, ha ön viszi szárazon. Talán azt kérdi, miért? Mert mi szilárdul meg vagyunk győződve arról, miszerint ónagyméltósága püspöki tekintélyének teljes tudatában van s érzi e tudat felelősségének egész súlyát. E szerint tudja azt is — amit ön nem tud — hogy a püspöki tekintély méltósága akkor a legnagyobb, midőn a hívők szívének legmélyén rejtőzik s akkor a legkisebb, midőn a világi hiúság legmagasabb polcára emeljük. S mivel ön Szerkesztő úr, a püspöki tekintélyt minden áron e magas oszlopra akarja felkötni, azt ónagyméltósága nem fogja megengedni.

Dr. Kaszala János.

Johanna — asszonypápa.

Az „Alkotmány“ című lap 1905. évi november hó 14-iki számában rámutat hirrovatában azon szomorú tényre, hogy az ország vezető állásaiban királyi kinevezés mellett helyet kapott, de törvényeinkben szigorúan körülírt kellekeket teljesen nélkülöző kormányferfiak által indított lapban e cikk címűl is szolgáló regényt közöl a szerkesztőség.

Nagy szegénységre vall, hogy egy ujonnan indított lap a közönség szívébe, egy 30 év előtt már megjelent, tehát „ollózott“ regénnyel akar bejutni.

Nagy rövidlátásra vall, hogy egy túlnyomó katolikus vallású országban a közönség és a király lelki főnökségének, vallási fejének történetében számtalanszor kimutatott, bebizonyított és megvetett történelmi hazugságot felhasználó regénnyel akarja az ügyvivő kormány lapja alkotmányellenes politikáját fűszerezni.

Nagy merészségre vall, hogy ezen ujonnan indított lap a magyar olvasó-közönség műveltségét olyan alacsony fokon állónak képzeli, s feltételezi, hogy az nem tudja azt, a mit ma már a liberális újságírók és protestáns elemi iskolai tanulók is tudnak, és amit Neander „Egyházi történetében“ (Allgemeine Geschichte d. Christl. Religion u. Kirche, 4. Aufl. Gotha, 1864, 125. S.) és Baur (die christl. Kirche d. Mittelalters, Tübingen 1861. III. S. 78. ff.) könyvében olyannak állít elénk, mint a mely hazugságot a protestáns tudomány is föladata, és „regés mondának“ nevez.

Ha arra képes az ügyvivő kormány, hogy az országot hamis törvény magyarázatokkal árasztja el, és képes arra, hogy minden alkotmányos politikai érzék nélkül helyén marad, bár látja, hogy kapkodásának jó eredménye Isten és ember előtt nem lehet, — akkor nagyon természetes, hogy

az ujonnan indított lap regénycsarnokában csak nem fog törődni azzal, vajjon sértő-e az ország katolikus fejedelmére!

De ha meggondoljuk, hogy a mintegy másfél év óta tartó válság alatt mindez ideig hallgató magyar főpapság kezébe is kerül ezen új lap, és ha tudjuk, hogy főpapjaink ezen regényt látták és olvasták.

Önkénytelenül is *elvárjuk*, hogy az alkotmányvédők tábora jelentékenyen megnövekedjék, mert lehetetlen, hogy ha eddig a magyar főpapság (nem tudni, mi okból!) hallgatott is, — most föl ne emelje tiltó szavát azon kormány politika ellen, mely ma már nem kimel semmit, mely gonoszságában oly romlottaknak tartja már a katolikusokat, hogy nekik beadhat mindent, s tőlük elvehet mindent!

Igenis elvárjuk azoktól, kiket a nemzet főpásztorainak nevez a közhit, hogy történelmi fényes multtal bíró püspöki székhöz híven, oda állanak, a hol az igazság meggyőző érvei felvilágosítják nemsokára a mi ősz uralkodónkat is arról, hogy Magyarországot csak *magyarokkal* lehet és kell kormányozni, a kik tisztelik a királyt, a törvényt, és a vallást, mely minden ország támasza, talpköve, nem pedig oly istentelen kalandorokkal, a kik nem szégyenlik a katolikus vallást, kigunyoló, sértő, s lealacsonyító regényeket ezer és ezer példányokban ingyen szórni a nép közé, hogy így megmeteljezzék még Isten ben vetett hitét is!

M—r —.

Ujdonságok.

Személyi hírek. *Lehoczky* József, v. b. t. a pozsonyi királyi tábla elnöke f. hó 13-án a nyitrai törvényszék ügyeinek megvizsgálása végett Nyitrára érkezett. — *Dr. Vragassy* Vilmos, orvostudor, Lesina-ból hol hosszabb ideig tartózkodott Prassicra érkezett. — *Rossival* Mihály, nyitrapereszlényi plébános, ki egészségének helyreállítása végett huzamosb időt Abbaziában töltött, hosszabb tartózkodásra Ragusába érkezett.

Egyházi hírek. *Ucsnay* István nyitrapereszlényi tábori lelkész Bilekből Trebinjébe (Hercegovina) lón áthelyezve.

József kir. herceg, ma szombaton reggel nov. 18-kán a hat órai vonattal Nyitrára érkezett és gróf Batthyány Vilmos fogatán folytatta útját Ghymesre, hol nagyobb szerű vadászatot rendeznek. Ő Fensége még az nap este visszaérkezett Nyitrára és az éjjeli tizenegy órai vonattal elutazott Érsekújvár felé.

Uj csillagkeresztes hölgy. Kéthelyi Hunyady László gróf neje szül. Seherr-Thoss Mária Margit grófné csillagkeresztes hölgynek nevezett ki.

Kinevezés. Trencsén vármegye főispánja dr. Enyi Zoltán és Kubicza Béla közigazgatási gyakornokokat tiszteletbeli szolgabírákká nevezte ki.

Esküvő. Dr. Lichtner Jenő pozsonyi ügyvéd e hó 28-án házastársul veszi Munels Irén kisasszonyt, dr. Munels Lajos közegészségügyi tanácsos vár. főorvos kedves leányát.

A Szt. Ágoston-egyesület bözgyülése. A nyitrai r. kath. főgimnázium mellett fennálló Szt. Ágoston-egyesület Bobok József dr. kánonok elnöke alatt f. hó 12-én tartotta XXI. rendes közgyűlését. E humanus egyesület erejében évről évre gyarapodik. Törzsvagyona beleszámitva a tankönyveket, meghaladja a 36.000 koronát. A folyó tanévben 283 tanulót közel 2500 darab tankönyvvel segélyezett; alapos a reményünk, hogy az egyesület nemsokára nemcsak könyvsegélyezéssel, hanem más módon is hozzájárulhat a tanuló ifjúság támogatásához. Alapító tagjainak száma 103, kiknek azonban már csaknem a fele elköltözött az elők sorából. A rendes tagok száma kétszázharminchárom. — A számvizsgáló bizottság elnöke: Kutvaszer István t. kánonok, — könyvtárosok: Benes József és Kocsis József főgymnásiumi tanárok lettek.

Sikerült ünnepély. Bende Imre ő excellentiája nevűnepe alkalmából f. hó 12-én a kath. legényegylet szépen sikerült ünnepélyt rendezett. Diszes és előkelő közönség töltötte meg az egyet nagytermet. Az ünnepély fénypontja volt *Konrád Ferenc főgym. tanár* eszmékben gazdag felolvasása „*A tekintély*”-ről. Úgyesen szavalt *Simek Antal* és az esztergomi egyet. dékánja. Az énekek emeltek az ünnep fényét, melyeket *Harmat Arthur* helybeli kath. iskolai tanító kísért szép harmonium játékaival. — Ma este 1/2 8 órakor színelőadás lesz, belépő díj 1 korona.

A néppárt szervezkedése Nyitra városában nagy néppárti értekezlet volt, amelyen az országos központból *Zichy Aladár* gróf pártelnök, *Molnár János*, *Kaas Ivor* báró, *Horváth Dezső* és *Kovács Pál* országgyűlési képviselők vettek részt. Képviselve volt f. hó 16-án a gyűlésen a nyitrai, tapolecsányi, zsámbokréthi és privigyei választókerületek is. A tanácskozáson megállapodtak az általános képviselőválasztásra való előkészületek dolgában és egységesen szervezték az egyes kerületeket.

Megalakult a keresztény munkás egyesület. Nyitra város hazafiasan gondolkodó keresztény érzelű munkásai mivel a „hazátlan bitangok” kormány zsoldos hadát növelni nem akarják, egy keresztény munkásegylet alakítását határozták el, mely régi óhajuk f. hó 12-én tetet öltött. Egy munkaadókól és munkásokból álló 6 tagú bizottság már előbb kidolgozta az alakítandó munkásegylet alapszabályait, s azok megvitatása kepezte az összehívott gyűlés tárgyát. F. hó 12-én d. u. 4 órakor a városháza nagytermében a zord idő dacára sokan jöttek össze a munkások és munkaadókól, többen vettek részt a papság köréből. *Csernyák József* helybeli iparos szívesen üdvözölte a megjelenteket és elnöknek ajánlja *Jeszzenszky Alajos* apátkanonokot, jegyzőül pedig *Dr. Kaszala Jánost*. Az elnök jelzi a gyűlés célját, majd *Dr. Franciscy Lajost* kéri föl, hogy ismertesse az alapszabályokat, ki bevezetésképpen egy magasan szárnyaló eszmékkel telt beszédben kimutatta, hogy szükség van a hazátlan socialdemokraciával szemben szervezkedésre a keresztjele alatt, és a socialismus ügye nemcsak a munkásoké, hanem az egész társadalomé, mely actióban minden embernek ki kell vennie a maga részét. A felolvasott alapszabályokat csekély módosításokkal elfogadták, ezeket magyarázta tót nyelven *Dr. Kaszala János*. Ismertetése után megalakítottak jelentették ki a nyitrai ker. munkásegyletet, és 12 tagból álló, munkaadókól és munkásokból álló bizottságot küldtek ki, mely a további intézkedéseket megteszi. Az alapszabályok már a belügyminiszteriumban vannak.

Új szocialista párt. A budapesti Jakabok által felrevezetett nép megunt a folytonos izgatást és azért tömegesen hagyják oda úgy Bokányékat, mint Mezőfiéket és új alapon szervezkedni akarnak. A felvidéken újabban „Felsőmagyarországi szocialdemokrata párt” alakításán fáradoznak. A trencsényi és zsolnai iparosok a f. hó 5-én Iglón tartott előértekezleten képviselve voltak, mely értekezlet — mint a T. L.-ban olvassuk — kimondotta, hogy a szocialista párt mind a két meglevő szocialdemokrata párttól teljesen függetlenül kíván működni, s egyik párthoz sem csatlakozik, mert a nemzetközi szocialdemokrata párt, mint az értekezlet határozatilag kimondotta, teljesen a kormány zsoldjába szegődött, az új szervezett szocialdemokrata párt pedig személyi politikát űz. A felsőmagyarországi szocialdemokrata párt célja és feladata lesz főleg a tót ajku munkásnépet szervezni és a pánszlávizmus karjaiból kiragadni. Az új szocialdemokrata párt december 25-én Lőcsén alakuló gyűlést tart. Az értekezlet a pártprogram kidolgozása céljából hat tagú bizottságot választott s végül elhatározta, hogy a felsőmagyarországi szocialdemokrata párt elveinek terjesztése céljából karácsonyra egy magyar és tót nyelvű hetilapot indít.

Elfeledett szobor. A nyitrai új törvényszéki palota előtt felállítandó B. Szűz Mária szoborra lapunk szerkesztőségénél adakoztak e heten: *Fülöpp László*, koloni esperes-plébános ur 20 kor. — Egy névtelen „Mária az én oltalmam” jelige alatt 10 kor. Összesen 30 kor. Hozzáadva a lapunk nov. 12. számában közölt 1322 koronához lesz főösszeg 1352 kor. Isten fizesse meg!

Néppárti szavazat Privigyén. *Francz Mihály* handlovai lakos a január 26-iki választáson akart szavazni a néppárt jelöltjére, *Brestyenszky Kálmánra*, amde a szavazásnál kistűtöttek, hogy nincs szavazata, mert a szavazattal bíró *Francz Mihály* már meghalt és azért a liberális párt az ügyesség útján pereltette a B. T. K.

184. §-ába ütköző választói jog elleni vétség miatt. Amde *Francz Mihály* teljes jóhiszeműséggel járt el, mert mikor megyebizottsági tagválasztás volt, a handlovai jegyző azt mondta, hogy van szavazati, és akkor a liberális jelöltre szavazott is, — baja természetesen nem történt. De mivel január 26-án a néppártra akart szavazni, kistűtöttek, hogy nincsen szavazati joga. A vádlott igazolta, hogy adója alapján jogosult a szavazati jogra és evvel élt is, — de a liberális párt javára, mivel tehát akkor szavazhatott, most is jogosítottnak érezte magát polgári joga gyakorlata. Mivel ezen tények beigazolást nyertek, az ügyesség a vádat visszavonta és a bíróság a további eljárást megszüntette. — Ime a meghalt szabadelvű párt egyik jellemző tette, addig jök az emberek, míg szeke-rét tölják, de mihelyt elfordulnak tőle, romlásukra tor.

Mai tárcánk mutatvány *Bilkey Ferenc* a „Fejérmegyei Napló” szerkesztőjének az „Éjféli nap országából” című művéből. A szerző szellemes ötletes utleirő, ki ellenállhatatlanul magával ragadja az olvasót az Észak honában. Az olvasó nem a feleresztett Bädékert olvassa *Bilkey* művében hanem azt, a min ő maga is keresztül esett volna, ha maga teszi meg az utat. A mű 180 lapra terjed ára 1 kor. 50 fillér. Megrendelhető Székesfehérvárott (Szt. István-tér 1 sz.) melegen ajánljuk.

Nyilatkozat. Lapunk előző számában egy megyei bizottsági tagnak hozzánk intézett sorait közöltük, melyekben panaszkodik, hogy *Dr. Rudnay Sándor* orsz. képviselő nem tartja megisztelesnek, hogy bevalaszották a vármegyei jóléttbizottságba. Erre vonatkozólag *Dr. Rudnay* urtól a következő sorokat vettük:

Tisztelt Szerkesztő ur!

„*Nyitrai Szemle*” folyó évi 46-ik számában az Ujdonságok rovatában közölt „*Akire nem megiszteletés*” című közleményre vonatkozólag kijelentem, hogy én harmad magammal irtam alá egy, a vármegyei alispán urhoz intézett nyilatkozatot (beadványt), melylyel a 65 tagból álló jóléti bizottsági tagságról lemondottam. — Ezen nyilatkozatban a lemondás emlékezetem szerint — egyáltalán nem volt indokolva; azon nekem tulajdonított indokolás pedig, hogy „*reám nevezte nem megiszteletés az olyan bizottságban részt venni*,” — abban éppen nem foglaltott.

Mint hogy én ilyen indokolással szóval sem éltem, ilyenre a törvényhatósági bizottság iránti tiszteletemnél fogva nem is gondoltam, ezért kérem a téves közleménynek a helyreigazítását.

Nyitra, 1905. nov. 12-én.

Tisztelettel vagyok

Dr. Rudnay Sándor.

Vörheny. A szomszédos *Gerencsér* községbe kellemetlen vendég köszöntött be, vörös cédulákat ragasztanak a házak falára, mert a községben kiűtött a szülők réme, a gyermekesereg kiméletlen ellensége: a vörheny. Széleskörű övintézkedéseket tettek megállítására, de a veszedelem sűrűn szedi áldozatait, eddig 12 gyermek halt bele. Az iskolákat bezárták. Vigyázzunk, hogy Nyitraira valami módon be ne hurcolják.

A nagysurányi kath. kört újra megnyitják. A nagysurányi kath. kör végleg jóváhagyott alapszabályai f. hó 13-án leérkezvén a vármegyéhez, az alispán f. hó 15-i kelettel leküldötte azokat *Turchányi Ödön* főbírónak azon célból, hogy a kör elnökének azokat kézbesítse. Multkori közleményünk e tárgyról egy kis helyreigazításra szorult. Azt irtuk ugyanis, — az „*Alkotmány*” nyomán — hogy a kör javított alapszabályait a főbíró nem terjesztette be a belügyminiszterhez, hanem azokat magánál tartja és a kört mégis becsukatta azon cím alatt, hogy alapszabályai nincsenek megerősítve. Az előbbi állítás téves, mert az alapszabályokat a kör elnöke, nem is a szolgabíró és vármegye útján, hanem az esztergomi egyházi hatóság útján terjesztette fel a belügyminiszterhez. S minthogy az „*Alkotmány*” nov. 11-i száma határozottan állította, hogy a surányiak a kath. kör javított alapszabályait a miniszteriumnak felküldötték, Nyitra a vármegyehez pedig annak nyoma sem volt, így keletkezett a meglehetősen hiedelem, hogy az alapszabályokat a főbíró ide nem továbbította, hanem magánál tartja. Sőt maga az alispán ur is azon nézetben volt, minthogy másképp nem volt képes megmagyarázni, hogy nyomuk sincsen az irattárban. De ugyanez a körülmény tevuttra vezette a főbíró is, ki azt hitte, hogy miután a kör javított alapszabályait jóváhagyás végett nem nála nyújtották be, hogy azokat egyáltalában be nem nyújtották. És minthogy hetek, sőt tán hónapok multak így el, a főbíró azt hitte, hogy neki joga van a kört

becsukanni. — Az alapszabályok e hó 10-én kedvező elintézését nyertek s így a kör újra megnyitható. Ezzel kapcsolatosan kiemeljük, hogy „*mp*” ur *Nagy-Surányból*, hozzánk is beküldötte az „*Ellenőrben*” időközben megjelent levelét, melyet éppen e körülmény miatt nem közlünk és mely részben tárgyaltan, amennyiben tévesen vádolja a kör vezetőit, hogy alapszabályait nem terjesztették fel megerősítés végett, ami tudvalevőleg valótlan. „*Mp*” ur *Turchányi* főbíró igazolandó, felhozta, hogy az alapszabályokat első ízben pontosan és rövid idő alatt továbbította, amit nem vontunk kétségbe: a közlemény másik része a kör vezetőségét, a mostani káplánt gyanúsítja állítólag hazafiatlan magaviselete miatt. Nem tudjuk miben áll a dolog, de a mostani káplán ügyét a körrel összezavarni nem szabad. Hogy a főbíró nem bártja a körnek, bizonyítja az, hogy már első alkalulásánál is, amikor a jelen káplán nem is volt *Surányban* — a kath. kör meg nem erősítését javasolta a vármegyénel levő irata tanúsága szerint.

Fegyelmi vizsgálat. Köztudomású dolog, hogy *Dr. Vass Tamás*, miniszteri osztálytanácsos, a nyitrai pénzügyigazgatóság ügykezelését már egy hó óta vizsgálja. A vizsgálat során különféle hírek jöttek forgalomba, melyekkel szemben arról értesülünk, hogy nevezett miniszteri biztos, különösen az italmérsi ügyeknél nagyon is súlyos visszateleseknek jött nyomára, melyek miatt *Kubinszky Károly*, p. ú. titkár, mint az italmérsi ügyek előadója ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot elrendelte és hivatalától felfüggesztette.

Kath. kör Koroson. Mult vasárnap nyitották meg ünnepélyesen a Koroson alakult Katholikus Kör-t. A község értelmesebbjei már régóta terveztek ennek a hiányt pótló intézménynek a szükségességét; s addig jártak utána a dolognak, míg végre az alapszabályok hatósági jóváhagyása után az eszme megvalósulhatott. A kör elnöke *Ikrényi József* esperes plébános, ügyvezető alelnöke *Kubicza Coelestin* s. lelkész. A megnyitást megelőzőleg estefelé impozáns fáklvamenetben vonult fel az ifjúság a kegyúrnó és fővédnökön báró *Forster Gyuláné* kástélya elé, hol a Hymnus elénekése után egy fiatal földmives, rövid talpra esett magyar üdvözölő beszédet mondott, mire Ömeltsága báró *Forster Gyuláné* szólott az egybegyűltekhöz, — szívükre kötvén az egyesülésben rejülő erők okos felhasználást, az önképzést és a hazához, egyházhöz való hű ragaszkodást. Utánna *Kubicza Coelestin* mondott beszédet, melyben a védnökön áldozatkésztséget és jóindulatát köszönte meg, erős fogadást téve a kör tagjainak nevében, hogy a védnökön kegyes szavait megfogadva, szívükben fogják őrizni jótanácsait. A Szózat elénekése után a plébánia elé vonult az ünneplő sereg, s itt a buzgó elnököt üdvözölték. Majd a kör otthonába térve a felavatás után a fiatalság táncra perdült s víg zeneszó mellett, példás rendben éjfélig folyt a tánc. A záróra beálltával ki-ki egy szép nap emlékével tért nyugvóra. A körben hetenkint kétszer lesz tanítás, felolvasás s általában a kör legfontosabb célja a szórakozva tanítás minden alkalommal kifejezést fog nyerni. Öszinte örömmel üdvözöljük a legifjabb kath. egyesületet és hazafias vezetőit.

Tanügyi mizériák. *Bauer Hona* tanítónő eltávozásával *Kosztka Mihály* kir. tanfelügyelő 1905. tavaszán *Nágel* tanítót bizta meg a felső-nastici iskola ideiglenes vezetésével a nélkül, hogy erről az iskola gondnokát átiratban értesítette volna. *Nágel* 1905—6. tanév elején ismét elfoglalta a tanköteleseket beirta, tőlük a tankönyvek árát, a beirtási díjat és a tanítói nyugdíj 30 filléréit beszédte, s ott hagyta az iskolát, a nevezett összegeket a tanfelügyelőnek beszolgáltatta, s ezt annál inkább hisszük, mert a kir. tanfelügyelőség a gondnoknak ismételt sürgetésére eddig semminemű intézkedést nem tett. A népnevelés gondozására, de a nebulók (nyolcvan tanköteles) annál nagyobb öröme az iskola még mindig zárva van. Vajjon minek tulajdonítsuk ezen állapotokat? Tudunkkal egyesek már régen kopogtattak a tanfelügyelő ajtaján ez állás elnyerése céljából. Szegény közügy!

Nagybéllici új népiskola és felavatása. Nagybéllicen a népiskola a lefolyt nyáron át nagy változáson ment keresztül. A régi iskolai épület meg nem felelvén, és szük lévén a megszorodott tankötelesek befogadására, tanítói lakásokká alakították át. Az új iskolai épület külön egy e célra átengedett 600 □-öles területen épült, a mely két nagy tanterem, szertárhelyiség és egy kis előcsarnokból áll. Az iskola

a vallás és közoktatásügyi miniszterium által előírt tervrajz szerint épült és úgy higiénikus mint paedagogiai szempontból is a néptanügy kívánalmainak teljesen megfelel. Az új iskolát Bende Imre nyitrai püspök úr ó nagyméltósága tetemes anyagi támogatása mellett Nagy- és Kis-Bélic községek építettek. A megyés főpásztor az iskola építéséhez kilátásba helyezett segélyét a következő feltételekhez kötötte: (melyeket jó lesz másutt is szem előtt tartani) 1. az iskola mindenkor kath. jellegű és magyar hazafias szellemű lesz; a kántortanító eddigi fizetését ezentúl is pontosan megkapja; a szervezett új tanítói fizetéshez évenként 50 kor. hozzájárul, 750 kor. az államtól kapja; a két tanterem felszereléséről elegendő tűzifa beszerzéséről annak beszállításáról, felaprításáról, az iskolai épület rendes tisztogatásáról, jókarban tartásáról, a tűzkár elleni biztosításáról a két község képviselő testületei a feltételeket elfogadták és Nyitra megye törvényhatósága ez évi okt. 26-án tartott közgyűlésen azokat jóváhagyta. Az elkészült új iskolát Mihály József apátkanonok és egyházmegyei főtanfelügyelő ur nov. 12-én nyitotta meg. A felavatási ünnepség templomban vette kezdetét. Istentisztelet után a közönség az új iskolába átment, a melyet a főtanfelügyelő ur az iskolai ifjuság, a helybeli és a vidéki értelmiség jelenlétében belül-kívül megáldott. Ezután a szülőkhoz és az ifjusághoz gyűjtő beszédet intézett, buzdítván őket a kath. iskola iránti kötelességre. A két község örömet és háláját az új iskola felett a főtanfelügyelő előtt Balazsovics István nagybéliczi körjegyző tolmácsolta.

A kegyelet ünnepe. Trencsén megye északkeleti határán magas bércekből övezve fekszik *Riecsnica* község, mely jó három órai kocsizással közelíthető csak meg az ó-besztercei állomástól. A község hívei e zord helyen egyedüli vigaszukat a vallás főlemelő gyakorlásában találják, és örömtől könnyező szemekkel jelentek meg f. hó 12-én már az új, modern templomcskában, melyet Batthyány Vilmos gr., püspök coadjutor úr ó méltósága áldott meg. Az ünnepi beszédet Badik József szkalitei plébános tartotta. Délben a plébánián szűkebb körű ebéd volt, a melyen a vidékről Kutvaszer István t. kanonok, Haydin orsz. képviselő, és a kerületbeli pápságból és intelligenciából többen vettek részt. A főpásztort meleg szeretettel fogadták, aki bizonyára kedvesen fog visszagondolni e buzgó népre. Másnap ó méltósága meglátogatta az új besztercei iskolát és Kutvaszer István úr társaságában f. hó 13-án városunkba érkezett.

Templom fosztogatás. A dologkerülés csakhamar a bűn örvényébe taszít. F. hó 11-én Új-Krásznó Trencsén-megyei községbe vetődött két munkakerülő morvaországi illetőségű férfi. Alamizsnaért könyörögtek, majd benéztek a templomba, s mivel ott senkit sem láttak, neki láttak a Szent Antal perzselyének kiürítéséhez. A lopás sikerült, de csakhamar észrevették a falubeliek és a két jómádár egyikét el is fogták és hűsre tették, hogy méltó büntetését elvegye. A perzselyben 68 krajcárt találtak. A fogoly konokul tagad, és társát elárulni nem akarja.

Új honfoglalás. Kornfeld Zsigmond főrendiházi tag, a tőzsdetanács elnöke, megvásárolta Andrássy Dénes gróftól Nyitra megyében a nagykösztolányi és zákosztolányi hitbizományi családi birtokot.

Egy szép végrendelet. A szerencsétlen halállal kimúlt *Markovics* Károly volt bándolyi plébánosnak f. évi szept. hó 17-kén kelt végrendeletét, melyből a kimúltnak egész szíve és jólelke oly szépen megnyilatkozik, alkalmoszerűnek tartjuk n. t. olvasóinkkal egész szövegében megismertetni. Hogy mennyire nem gondolt a megboldogult a bekövetkezett szomorú végre, kiviláglik abból is, hogy végrendelete végrehajtójának mivel Közegen szándékozott letelepedni, az ottani plébánost, *Kincs* Istvánt kérte fel. A végrendelet így hangzik: Dicsőség Atya Fiu és Szentlelek Istennek a felbonthatatlan Szentháromságnak. Halálom esetén lelkemet a mindenható Isten kegyelmébe, testemet pedig feltámadás reményében a földnek ajánlom. Hátrahagyott vagyonomról sajátkezüleg következőleg végrendelemem. 1) 600 azaz Hatszáz koronát egy Bándolyban szolgálta-
tandó liberás misére lelkem üdvösségeért; 2) 300

azaz Háromszáz koronát siremlékemre; 3) Hugonnak, ki nálam házvezetőnő 1400 azaz Egyezer-negyszáz koronát, azonkívül minden ingóságomat legyen az butor ruha ágynemű stb. hagyományozom kivéve a pénzt mely letétbe van helyezve; 4) 600 azaz Hatszáz koronát a szombathelyi Szt. Imrétől nevezett papi nyugdíj alapnak; 5) 300 azaz Háromszáz koronát a szombathelyi tuberkulozis ellen védekező egyesületnek; 6) Cselédemnek végkiegészítésképpen 100 azaz Egyszáz koronát, ha nem volna akkor ezen összeg a gazdaasszonyt illeti; 7) 300 azaz Háromszáz koronát Nagytapolcsányban (Nyitra megye) levő szegényház lakóinak, melynek kamatjaiból *Markovics* Vendel és *Terézia*ért mondandó mise alkalmával azok lelki üdvösségeért imádkozzanak; 8) A fentmaradt vagyonom egyedüli örököse *Markovics* Mihály öcsém, de ebből fődözendők a temetkezési költségek. Végrehajtóul *Kincs* István községi plébános urat kérem. Bándoly, 1905. évi szept. hó 17-én *Markovics* Károly s. k. Ezen végrendeletet *Markovics* Károly plébános ur előttünk teljes ép ész birtokában saját végrendeletének kinyilvánította és saját kezével aláírta. *Wilcsinszky* Lajos s. k., *Szicherle* Ferenc s. k., mint tanúk. Itt azt jegyezzük meg, hogy e vagyont a boldogult szüleitől örökölte, plébániája nagyon szegény volt, de ebből is sokat juttatott szegény híveinek, akik temetésén, zokogással búcsúztak el jó atyjuktól, aki az őket elnyomni akaró gazdagok ellen mindig védekezett. R. J. P.

A trencsén-tepliaczi szanatórium 1905. év folyamán nagy látogatottságnak örvendett, a furdóbiztosi jelentés szerint a szanatóriumba az év folyamán 194 személy vétetett fel. Ezek között volt 24 fizető és 170 ingyenesen felvett. A szanatóriumba felvettek között 120 belföldi és 74 külföldi egyén volt. Ezen szanatóriumi betegek ápolása 4850 napot vett igénybe. Az ápolási költségek 4627 kor. 02 fillért tettek ki, melyekből a fizetők által 730 kor. 50 fillér térült meg.

Zene és ének tanulók figyelmébe. Alulírott vonó-, fuvó, zongora és cimbalom hangszerekre és énekre pontosan és alaposan felelősség mellett tanítok lakásomon és kívánatra házhoz is járok óránként 1 korona díj fizetése mellett. — Zongorahangolást is elfogadok. Pártfogást kér mely tisztelettel *Mihály* Károly, zene-tanár. Vármegyeház-tér 3. sz. Nyitrán.

CSARNOK

Thurzó Elek leányai és hozományuk.

Irta *Follajtár* József, máv. tisztviselő.

(Folytatás.)

Anyagi veszteségei mellett nejének elhunytja is szomorította. A rövid tartamu házasság gyermektelen maradt. Országos gondjai mellett sírkövet csak végrendeletében rendel emeltetni.¹

Nemsokára ezután meghalt *Ujlaki* Lőrinc herceg és vele férfiágon kimúlt az *Ujlakiak* családja. Birtokain *Zápolya* és a királyi fiscus óhajtottak osztozni. Amaz, azon *Ulászló* király által is megerősített kölesönös örökösödési szerződés alapján, melyet a megboldogult herceggel Prágában kötött; emez, azon kötelező iratnál fogva, melyet a büszke *Lőrinc* herceg legyőzetése után volt kénytelen kiállítani, s amelynek erejénél fogva magtalansága eseteré összes javait a királynak kötötte le.²

A nyakig adósságban uszó király, hogy pénzt szerezzen és nyugtalankodó hitelezőjét, *Thurzó* Eleket lecsitítsa, a galgóci dominiumot neki és mindkét nemű örököseinek adja és adományozza.³ Csakkogy a birtokba vétel nem ment oly simán, mint azt gondolnók. *Zápolya* perrel támadta meg a fiscust és a királyi törvényszék javára döntötte el az örökséget; a koronaügyész azonban perújítással élt. A hatvani gyűlés is foglalkozott az örökség ügyével és kérte a per beszüntetését, de a király nem engedett. *Verbóczy* elnöklete alatt alakult bíróság érvénytelennek nyilvánította a *Zápolya* és *Ujlaky* közt létrejött örökösödési szerződést és az óriási birtokot a fiscusnak ítélte oda.⁴

A per eldöntése után február 19-én veszi át *Lengyel* Lászlótól *Temetvény* várát és tartozékat, hogy azt *Thurzónak* adományozza.⁵

A végrendeletben is különösen kiemelt jó barátja, *Batthyány* Ferencnél, ennek új, szintén *Ujlaki* halála után nyert birtokán, *Németujváron* tartózkodva, megismerkedik felsőlendvai *Széchy* Tamás özvegyével ormosdi *Székely* Magdolnával, kihez irt szerelmes levelek közül egyet láthatni az Országos Levéltár oklevel-kiállításában,⁶ s míg ő az özvegyet, addig sógora, *Perényi* Péter, az özvegy nővérét, *Székely* Klárát veszi el. Az özvegy a tetemes hozományon kívül két árvát is hozott a házhoz: *Istvánt*, kinek korai halálával kihalt a család és *Margitot*, ki előbb *Salm* Miklós és ennek halála után *Arco* *Pyrrus* neje volt.⁷ Neje hozományképen a tekintélyes pénzüsszegen kívül (1544-ben a nyitrai káptalan előtti tiltakozása alkalmával 60.000 forintra becsülte. *Neszeg*. A. 252/31.) a következő birtokokat kapta: *Alsó-Lyndva* vára, *Zyget* castellum, *Muraszombat*, *Letenye*, *Szent-Simon*, *Rárós* és *Hosszuaszó* városok és tartozékaik.

A szomorú végű mohácsi vész után az özvegy királynő környezetében szerepel s vele menekül *Pozsonyba*.

A *Zápolya*-párt ellenében — szövetségbe *Báthoryval* — élénk mozgalmat fejtett ki és többet használt *Ferdinándnak* és pártjának, mint sok más a harctéren. Tette pedig mindezt mert üzleti érdeke több valószínűséget látott *Ferdinánd* pártján a sikerhez, mint *Zápolyán* s az a kilátás, hogy *Ferdinándtól* busásabb jutalmat nyerhet, mint *Zápolyától*, az előbbinek tántoríthatlan hívévé tette. Kitűzött feladatomon kívül térnek, ha elősorolnám tevékenységét *Ferdinánd* érdekében, aki viszont rangban, vagyonban róttá le vele szemben való haláját.

Házassága most már gyermekkel is lett megáldva. Igaz ugyan, hogy csak leányai születtek és nagyszerű birtok szerzeményei testvéreire, kikkel közösen nyerte őket, voltak háraamlandók.

Anyagi érdekeinek megóvása lebegett szeméi előtt, midőn mostoha leányát, *Margitot*, *Salm* Miklóshoz adta nőül. Ugyanis *Zápolya* *János* hívei, nem tudván őt pártjukra teríteni, pusztítani kezdték birtokait és azok föbbjeit megvették.⁸ *Erre* *Ferdinánd* *Zápolyát* megfosztotta *Szepes*, *Richnó*, *Bajmóc*, *Telkibánya*, *Gönc*, *Lykava*, *Vámos*, *Rudobánya* stb. birtokokról és azokat *Thurzó* *Eleknek* adományozta,⁹ elvágván ezzel a békés megoldás fonalát és megpecsételvén a kettészakadást. Az önző és önérdékét mindenek fölé helyező *Thurzó* keresztül tudta vinni, hogy a beketargyalások dugába dőljenek. Tette pedig mindezt a nyert birtok elvesztésének félelmében, mert hiszen *Zápolyának* — ha a megkezdett tárgyalások sikerrel járnak — birtokait okvetlen vissza kell kapnia.¹⁰

Ugyanezen évben nyeri zálogba *Trencsén* várát és uradalmát, valamint az ottani harmincadot 48.000 forintban.¹¹

Az adomány-leveleken felsorolt nevek egyegy dominiumot jelentenek, s a rengeteg vagyon tulajdonosa rangban is emelkedik, Mint bizalmas emberével, vele tölti be *Ferdinánd* a legfőbb hivatalokat. Ez időben az országbirói tisztet viseli. Dús jövedelmei, előkelő állása úgy látszik csak fokozták kapzsóságát. Az új adományból idő előtt óhajtotta a befektetett pénzt kiperéselni, alárendelt jobbágyai és kisebb rangú szomszédjaival szemben a legridegebb, a legszítvtelebb, a legönzőbb földesur, szomszéd. Tisztjei által folyton zaklattatja, kisebb, az övével szomszédos, határos birtokrészeket lefoglalja elveszi. Az Országos Levéltárban sok ilyenfajta vizsgálati okmány található. Am ő már megközelíthetlen magasan áll a kisenemesség felett; azoknak panasza el nem juthatnak a trónig. Ha valamely birtokra rá tette a kezét, azt ugyan ki nem perelte tőle senki fia. Eközben gyűjtötte tovább is a kisebb-nagyobb jószágocskákat. Így 1529-ben a nyitrai káptalan bevezeti őt *Jattó*, *Keszi*, *Pöstyén*, *Sók* majorsági birtokokba, melyek azelőtt szintén *Zápolya* kezén voltak.¹²

A pozsonyi káptalan pedig ugyanazon évben bevezeti őt Ferdinánd király adománylevele alapján¹³ Zerdahelyi Tóbiás; Zerdahely; Ujfalu Matyas és Horvát Miklós; Koros; Tóth Imre; Kis-Ujlak; Litterati Mihály; Gellyenfalva; Farkas Balázs; Romanfalva nyitramegyei; Biby Lukács; Felső-Csepen; Pobor Gáspár, Majthény, pozsony-megyei községekben levő birtokrészeikbe.

¹ Ezen rendelkezésének csak 1579-ben tett eleget Salon Gyula gróf ki Wischau község előjáróságának (consul totusque senatus) bizonyosság-levele szerint a volt esztergomi érsek címerével díszített következő feliratú sírkövet állíttatott neki: „Monumentum Magnificae Dominae Annae de Zathmár sororis Archiepiscopi quondam Strigoniensis Georgii, primae coniugis Spectabilis ac Magnificae Domini Alexy Thurzó de Bethlenfalva. Quae obiit Anno salutis 1523. etc. Neszog. A. 1089/1.”

² Pray: Annales IV. 271.

³ Az adomány-levél eredetije OL. DC. 24053. 1525. jan. 12.

⁴ A per lefolyásáról Burgio tett közléseket február 15. és február 18-áról. A leveleket közli Theiner Monumenta Vaticana II. 751. lapon.

⁵ Az uradalom donációjára vonatkozó oklevelet nem láttam, azonban a Thurzóéokra vonatkozó oklevelek között megvan Th. Eleknek sürgetése, melyben az adomány-levél kiállítását sürgeti a kancelláriánál. Lengyel felmentő levele. OL. DC. 24086.

⁶ OL. DC. 24774. Datum Németújvár 1525. szept. 9. Magyar.

⁷ Széchy Margit anyja után Trencsén várát örökölte és azt még 1564-ben is bírta. A várrom keleti oldalának azon részén, mely a toronyba vezető lépcső mellett áll, van még ma is ép állapotban levő címerfestmény, mely erre vonatkozik. V. ö. Letopis Matice Slovenskej. Roen. III-IV. sv. II. 59. lap. Kerekes János közleményei.

⁸ M. N. tört. (milleniumi kiad.) V. 45; a magyar tud. akad. tört. Bizottságának oklevél-másolatai. Bpest, 1894. II. füzet 19. és 28. II.

⁹ Az adomány-levél OL. Neszog. A. 297/24.

¹⁰ Közügyi szereplésére nevezte lásd Horvát M. O. I. IV. köt. 105-106., 128., valamint 148-149. lapokat.

¹¹ OL. Neszog. 415/32.

¹² OL. Neszog. 274/28.

¹³ OL. Neszog. 415/20.

Telefon.

Cato. Kár volna az illető közleménnyel foglalkozni, van elég tárgyunk, amiről írhatunk. Itt polemia nem használ. Bármily ügyes és szellemes a cikke, közölni nem fogjuk.

Illava. Uraságod a Szemlét mindig utólagosan fizette. 1904. év januárjában hozzánk küldött összeget 1903-ra írtuk, s eszerint 1904. és 1905-re hátralékban van.

K. & C. POPOFF
a legjobb TEA a világon.

Vigyázzunk az eredeti csomagok orosz vamszalagjára és a „K. & C.” védjegyre. 3-10

A legbiztosabb karácsonyi ajándék
EREDETI SINGER NAPPONTÉRT
ajándékot készítsd magadnak
és családodnak
SINGER
NYITRA Vármegeház-
utca 15. szám.

Kovács-mester ajánlkozik
uradalomba,
aki minden munkában és vasalásban
igen jártas. — **RIBÁR FERENC** Nyitra,
Váralja-utca 30-ik szám.

**Nyitrai Serfőző és Malátagyártó
részvénytársaság.**

MEGHIVÁS.

Van szerencsénk t. részvényeseinket a
folyó évi december hó 4-én délután
3 órakor gyárhelyiségünkben tartandó

XI. rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívni.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, a mérleg előterjesztése és a tiszta jövedelem hováfordítása iránti határozathozatal.
2. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
3. Egy igazgatósági tagnak megválasztása három évre az alapszabályok 21. §-ának értelmében és három felügyelő-bizottsági tagnak megválasztása a jövő rendes közgyűlésig terjedő egy évi időtartamra.

Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések, valamint az 1904/1905. évi mérleg, a közgyűlést megelőzőleg 8 napon át, a gyár irodai helyiségében a jogosultak által megtekinthetők.

Az alapszabályok 11. §-a értelmében a szavazati jog gyakorlására szükséges, hogy a részvények az összes le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőzőleg három nappal a nyitrai iparbank pénztáránál letétessenek.

A nevezett pénztár a letett részvényekről elismervényt ad, mely igazolásul szolgál a közgyűlésen való részvételre.

Nyitrán, 1905. évi november hó 14-én.

Az igazgatóság.

Kakao és csokoládé kedvelők figyelmébe:
Hoff János-féle
Kandol-Kakao
a legcsekélyebb zsírtartalmu, azért igen könnyen emészthető, soha sem okoz székrekedést, mindazáltal ritka finom íze mellett kiválóan olesó.
Valódi csakis Hoff János
évvétele az oroszian-védjeggyel.
Csomagok 1/4 kgr. 90 fillér
1/2 kgr. 50
Mindentűt kapható.

Massage

a legbiztosabb gyógymódnak bizonyult a következő betegségeknél u. m. Csúsz, köszvény, idegbaj, gyomor és bélbetegségeknél elhízásnál, Chronikus székrekedésnél, Ischiásnál, Influenza, oldalak és hátfájásnál, főfájás, hideg lábaknál, gerincfájdalmaknál és általános gyöngeségeknél stb.

Miután több évi gyakorlatomat a legismertebb és elsőrendű gyógyintézetekben a kül- és belföldön szereztem, bátorkodom magamat a T. e. közönségnek azzal a megjegyzéssel ajánlani, hogy az én tudományos és ügyes gyógykezeléssel az eredmény biztos.

Amiért is a hozzám érkezett gyógykezelési hálaíratok mind bizonyítékul szolgálnak.

Kívánatra, a napnak bármely idejében házhöz és vidékre is jövök.

Kiváló tisztelettel

Spitzer József,

2-10

okl. Masseur. Nyitra (Engel udvar.)

!! Részletfizetésre !!

Órákat
úgyiszintén
ékszereműket

arany és ezüstből 3 koronától felfelé való havi részletfizetés ellenében küld mindenkinél a Mendl-féle óraszálító ház, Bécs, IX. l., Porcellangasse 25. Árjegyzékét postabélyeg előre beküldése mellett mindenki kaphat.

Minden háziasszony
bűszkesége a jó kávé.

Kathreiner-féle
Kneipp-malata kávénak
egyetlen háztartásban sem
volna szabad többé hiányoz-
nia a kávéital készítésénél.
ooc
Csak az eredeti csomagokat kér-
jük a „KATHREINER” névvel.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

Ajánlja jól berendezett legfínomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárat. — valamint

férfiszabó-műhelyét,

melyben egy egyházi, mint vitagi urak számára mindennemű ruhát, egymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

✱✱✱✱ Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl. ✱✱✱✱

Nyitra legujabb és legmodernebb üzlete

VEREBÉLY GÉZA

Nyitra, Vármegye-utca 16.

A cég felhívja a n. é. közönség szives figyelmét a folyamatban levő

nagy karácsonyi vásárra.

Csak **hasznos ajándékokat** vásároljunk rokonainknak, barátainknak és alkalmazottainknak.

Voáiok, batisztok, zefirek és delenek mélyen leszállított árakban.

Louisin selyem 1 mtr. 1 kor. 20 fillér. Jó minőség minden színben raktáron.

Mintázott bluzselymek. Occasió! — 70, 1.10, 1.40, 2.—, 3 koronáig méterenkint.

Mosásban kitűnően színtartó:

60 cm. széles Reklám Tennis-flanel **24** fillér,

72 " " Sport-flanel **42** fill. (világos színek)

72 " " Hungaria-flanel **54** fill. (sötét ")

80 " " Atlas-barchet **90** fill. — Különböző

nyomtatott és szövött flanelek és velezek (bar-

chetek) legujabb kivitelekben **44** fillértől **1** kor.

50 fillérig. — **Siegel-féle lenvásznak.** — **Re-**

genhardt és Reymann, Langer Norbert és

fiai-féle asztalneműek. — **Schroll-féle sifonok.**

Női és férfi fehérenemű, zsebkendők,

mindennemű **keztyűk, harisnyák, gamasnik,**

sár-, hó és reggeli cipők.

Occasió! Tiszta len asztalneműek, oly min-

táknál, melyeket a gyáros már nem készít,

25 százalék árengedmény!

Schroll-féle jó minőségű pamutvászon hat

női ingre K. 8.60 és K. 10.—.

Támogassuk a magyar ipart! Pécsi

Hamerti-féle bőrkeztyűk K. **2.50** párja. — Peli-

kán és Gyukits-féle férfi-kalapok. — Pinkafői

szőnyegek és lópokrócok. — Rózsahelyi pamut-

vásznak. — Óbudai barchetek, flanellek és voilek.

— **Szepességi asztalneműek és vásznak.**

— **Zsolnai posztók, kelmék és darócok (Loden).**

— Francia és angol **őszi ruha és bluz kelme**

különlegességek nagy választékban, **feltűnő**

olcsó árban.

Minden szombaton nagy maradék-vásár mélyen leszállított árakkal. — Jó házból való fiatalember gyakornoknak felvétetik.

Szörme árúk! Az egész készlet, **idei leg-**
ujabb darabokból áll. **Kolliék, karmantyuk**
hölgyek és gyermekek, sapkák urak részére,
kiváló jutányos árakban.

Nagy **szőnyegraktár** külön helyiségben.
— Mindennemű **futó-, fali-, ágy- és szoba-**
szőnyegek. — Flanel **ágytakarók, paplanok,**
asztal- és ágyterítők, csipke és gyapjú-füg-
gönyök. — Őszi **férfikalap** ujdonságok. **Va-**
dász kalapok és harisnyák. — **Nyakkendő**
különlegességek és egyéb férfi divateikkek.

A cég melegen ajánlja saját utasítása szerint
készült, eddig bármily néven elnevezett minő-
ségeket felülmuló

„Tündérvásznát“ (Pamutfonál.)

mely ágyneműekre és női ingekre felette alkalmas.

Három minőségben van raktáron:

I-ső minőség	1 vég	23 mtr. hosszú,	82 cm. széles	K. 17.50
II-ik	" 1 "	23 " "	82 " "	K. 15.30
III-ik	" 1 "	23 " "	82 " "	K. 13.20

3 százalék pénztári árengedmény!

E kitűnő, tündéres szépségű vásznat kizáró-
lagosan csak fenti cégnél lehet beszerezni, miu-
tán a gyáros erre szerződésileg kötelezve van.

Minden egyes cikknek a **legolcsóbb sza-**
bott ár van feltüntetve, miért is kérem a cél-
talan alkudozást mellőzni.

Tisztelettel esedezem a n. é. közönséghez,
méltóztatna üzletemet nagybecsű látogatásával
megtisztelni, hogy az áruk minősége, szépsége
s rendkívül olcsósága felől — minden vételkö-
telezettség nélkül — meggyőződést szerezni al-
kalma nyiljék.

Olcsó pénzkölcsön.

Tisztelettel értesítjük ügyfeleinket, hogy **irodánk** jelenleg **Pozsony, Grössling-utca 20. sz. alatt van.**

Egyben felhívjuk szives figyelmüket a következőkre: Több bel- és külföldi nagy pénzügyi intézetnek képviselőjében igen kedvező és olcsó kamatláb mellett esz-közlünk jelzálog- és hosszú törlesztéses kölcsönöket, 10—65 évig terjedő visszafizetésre, régebbi tartozásokat

convertálunk

illetve átcsereélünk olcsóbb kamatu törlesztéses kölcsönre, ingatlanok eladását elvállaljuk, akinek bárhol eladó vagy bérbeadó birtoka van, aki fly ingatlanokat venni vagy haszonbérelni óhajt, vagy

convertálandó

kölcsöne van, az forduljon hozzánk teljes bizalommal. Mindezen ügyekre vonatkozó akár levélbeli, akár személyes megkeresésre készséggel szolgálunk felvilágosítással.

Tisztelettel:

Pozsonyi kölcsön-közvetítő és ingatlan forgalmi iroda.

INGYEN ÉS BÉRMENTVE ADOK

bárkinek teljes felvilágosítást arról, hogyan szeresheti be legelőnyösebben ruhakészletét és pedig: **A ki szíven viseli a hazai ipar támogatását. A ki 40%-al olcsóbban akar öltözködni. A ki mégis finoman és úri módon akar járni,**

az saját érdekében cselekszi, ha mentül előbb látogatja meg

Guttman Sámuel nagy áruházát,

hol ép most érkeztek meg óriási választékban remek kivitelű bel- és külföldi szövetekből készült

férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

angol divatú **Palmerston** szövetből, téli kabát dublé kelmékből, uszter és raglán férfi- és fiu-kabátok, utazó és városi bundák, rövid szabású mikádó szövetű és szőrme bélésű kabátok, valódi dániai bőrből készült kabátok és lábzsákok, diszmagyar, kocsis öltönyök és bekees-kabátok, a legjobb szövetből készült fiu- és gyermek-iskolaruhák, melyek tartósságáért felelek.

Együttal bátorodom a főtisztelendő **PAPSÁG** becses figyelmét felhívni a nálam mindig raktáron levő hosszú finom fekete **téli és őszi kabátokra és Ferencz József öltönyökre** a legfinomabb minőségűből. — **Minden felsorolt árú a legjutányosabb áron kapható. — Szigorúan szabott árak minden darabon láthatók. Sem túlfizetés, sem alku nálam nem létezik.**

Kérem szerezzon erről mielőbb meggyőződést és látogasson meg.

Szívesen mutatom meg ruháimat minden kényesszervétel nélkül.

Guttman Sámuel kész férfi-, fiu- és gyermekruha kereskedő Nyitrán, Tóth Vilmos utca 10. szám alatt.

Raktáramat hazai, (brassói, gácsi, zsolnai), angol és más külföldi legjobb minőségű és legújabb mintájú szövetekkel a küszöbön álló **őszi és téli** idényre oly mértékben láttam el, hogy a legmesszebb menő igényeket is minden irányban kifogom elégíteni. 11—20

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23—24% kénsavas káli tartalommal, *** ** *

szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kénsavas káli tartalommal, *** ** *

KOVASAVAS KÁLIT (dohánytrágyázásra) továbbá

mindennemű egyéb **műtrágyaféléket**, azonkívül

Rézgálicot (98—99%) elismert kitünő minőségben legolcsóbban szállit a

„HUNGÁRIA“ műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.